

تاریخ ۳

دوازدهم علوم انسانی

تهیه کننده : احمد اسدی اقدم - مرند / کانال تخصصی "تاریخ من"

تاریخ، معلم انسان هاست

درس یکم : تاریخ نگاری و منابع دوره معاصر

ردیف	متن سوالات
۱	انواع تاریخ نگاری را نام ببرید. ۱ تاریخ نگاری سنتی ۲ - تاریخ نگاری جدید
۲	صدها سال ثبت و ضبط وقایع تاریخی از سوی چه کسانی انجام گرفت؟ از سوی مورخان مسلمان که تعداد قابل توجهی از آنان ایرانی هستند، میراثی غنی و منبع مهمی برای فهم و تفسیر بسیاری از رخدادها می باشد
۳	تاریخ نگاری سنتی چه نوع تاریخ نگاری بود؟ بیشتر به ثبت وقایع شاهان و امور آنها همت داشتند. آنها آثار خود را غالباً با خصوصیات ادبی تألیف می کردند و در این میان گاه با زبان تملق و مدح شاهان سخن گفته و بیش از آنکه مورخ حقیقت باشند، کاتب دربار بودند
۴	سبک نگارش در تاریخ نگاری سنتی چگونه است؟ سبک نگارش در بسیار موارد، سخت بوده و در این آثار کمتر تحلیل و تفسیر به چشم می خورد
۵	تعداد زیادی از منابع در دسترس در تاریخ، بیشتر بر تاریخ ..... و جنگ های آنها تأکید دارد. شاهان
۶	احیای میراث غنی و گنجینه هایی که شامل گستره ای فراتر از تاریخ نگاری صرف هستند شامل چه مواردی است؟ شامل تحقیقات رجالی، کتاب شناسی ها، زندگی نامه های عالمان، بزرگان و ...
۷	با احیای میراث غنی و گنجینه هایی که شامل گستره ای فراتر از تاریخ نگاری صرف هستند چه دستاوردی داشته است؟ می توان به مکتوبات ارزشمندی در باره زندگی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی گذشتگان و همچنین منابعی جدی برای سنجش و نقد وقایع گذشته دست یافت
۸	چرا در تاریخ به امروز بسیاری از میراث مکتوب (نسخه ها) از دست رفته است؟ تا امروز تلاش های زیادی برای احیای میراث مکتوب صورت گرفته است، اما اهتمام و حمایت از این اقدام، به اندازه کافی وجود نداشته است؛ میراثی که بخش زیادی از آن نیاز به تصحیح، ترجمه و چاپ دارد و به دلیل غفلت در برهه هایی از تاریخ، بسیاری از نسخه ها از دست رفته است
۹	کتاب تاریخ « جهانگشای نادری » اثر کیست و حاوی چه مطالبی است؟ میرزاهمدی خان استرآبادی ، شرح فتوحات نادر افشار و ستایش وی
۱۰	کتاب « تاریخ گیتی گش » اثر کیست و با چه اسلوبی نوشته شده است؟ میرزا محمد صادق موسوی، در باره تاریخ سلسله زندیه که با اسلوب مصنوع و دشوار و با تملق گویی شاهان زند نوشته شده است
۱۱	تاریخ نویسی در دوره معاصر چه تفاوتی با تاریخ نگاری سنتی دارد؟ در دوره معاصر شکل جدیدی از تاریخ نگاری در ایران رواج یافت که از نظر بینش و ش با تاریخ نویسی سنتی متفاوت بود.

۱۲	هر کدام از کلمات سمت چپ اگر با کلمات سمت راست ارتباطی دارد در جلوی آن بنویسید.												
	<table border="1"> <tr> <td>۱ - محمد جعفر خورموجی / ج</td> <td>الف (صدرالتواریخ)</td> </tr> <tr> <td>۲ - میرزا قلی هدایت / -</td> <td>ب (تاریخ گیتی گشا)</td> </tr> <tr> <td>۳ - اعتمادالسلطنه / الف</td> <td>ج (حقایق الاخبار ناصری)</td> </tr> <tr> <td>۴ - ناظم الاسلام کرمانی / ه</td> <td>د (تاریخ ذوالقرنین)</td> </tr> <tr> <td>۵ - محمد صادق موسوی / ب</td> <td>ه (تاریخ بیداری ایرانیان)</td> </tr> <tr> <td>۶ - خاوری شیرازی / د</td> <td></td> </tr> </table>	۱ - محمد جعفر خورموجی / ج	الف (صدرالتواریخ)	۲ - میرزا قلی هدایت / -	ب (تاریخ گیتی گشا)	۳ - اعتمادالسلطنه / الف	ج (حقایق الاخبار ناصری)	۴ - ناظم الاسلام کرمانی / ه	د (تاریخ ذوالقرنین)	۵ - محمد صادق موسوی / ب	ه (تاریخ بیداری ایرانیان)	۶ - خاوری شیرازی / د	
۱ - محمد جعفر خورموجی / ج	الف (صدرالتواریخ)												
۲ - میرزا قلی هدایت / -	ب (تاریخ گیتی گشا)												
۳ - اعتمادالسلطنه / الف	ج (حقایق الاخبار ناصری)												
۴ - ناظم الاسلام کرمانی / ه	د (تاریخ ذوالقرنین)												
۵ - محمد صادق موسوی / ب	ه (تاریخ بیداری ایرانیان)												
۶ - خاوری شیرازی / د													
۱۳	هر کدام از کلمات سمت چپ اگر با عبارات سمت راست ارتباطی دارد در جلوی آن بنویسید.												
	<table border="1"> <tr> <td>الف - تاریخ زندگی را با اسلوبی مصنوع و دشوار و با تملق گویی نوشت. / ۱</td> <td>۱ - میرزا محمد صادق موسوی</td> </tr> <tr> <td>ب - وی در دوره قاجار در کتاب خود امیر کبیر را ستود. / ۲</td> <td>۲ - اعتماد السلطنه</td> </tr> <tr> <td>ج - وی در دوره قاجار به ساده نویسی، حقیقت نویسی و مختصر نویسی علاقه نشان داد. / ۳</td> <td>۳ - خاوری شیرازی</td> </tr> <tr> <td>د - اولین مورخی که واقیعت قتل امیر کبیر را بازتاب داده است. / ۵</td> <td>۴ - ناظم الاسلام</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۵ - خور موجی</td> </tr> </table>	الف - تاریخ زندگی را با اسلوبی مصنوع و دشوار و با تملق گویی نوشت. / ۱	۱ - میرزا محمد صادق موسوی	ب - وی در دوره قاجار در کتاب خود امیر کبیر را ستود. / ۲	۲ - اعتماد السلطنه	ج - وی در دوره قاجار به ساده نویسی، حقیقت نویسی و مختصر نویسی علاقه نشان داد. / ۳	۳ - خاوری شیرازی	د - اولین مورخی که واقیعت قتل امیر کبیر را بازتاب داده است. / ۵	۴ - ناظم الاسلام		۵ - خور موجی		
الف - تاریخ زندگی را با اسلوبی مصنوع و دشوار و با تملق گویی نوشت. / ۱	۱ - میرزا محمد صادق موسوی												
ب - وی در دوره قاجار در کتاب خود امیر کبیر را ستود. / ۲	۲ - اعتماد السلطنه												
ج - وی در دوره قاجار به ساده نویسی، حقیقت نویسی و مختصر نویسی علاقه نشان داد. / ۳	۳ - خاوری شیرازی												
د - اولین مورخی که واقیعت قتل امیر کبیر را بازتاب داده است. / ۵	۴ - ناظم الاسلام												
	۵ - خور موجی												
۱۴	<p>چه عواملی زمینه تحول اساسی و عمیق در تاریخ نگاری سنتی ایران ایجاد کرد؟</p> <p>- جنگ های ایران و روسیه در دوران پادشاهی فتحعلی شاه قاجار - تأسیس مدرسه دارالفنون و ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی در زمان ناصرالدین شاه - ترجمه آثار اروپایی - رمز گشایی کتیبه های بیستون و طاق بستان</p>												
۱۵	<p>جنگ های ایران و روس چگونه زمینه ساز تحول در تاریخ نگاری ایران شد؟</p> <p>توجه زمامداران و نخبگان ایران را به دنیای غرب جلب کرد. آنان با مقایسه وضعیت ایران و غرب در جست و جوی علل پیشرفت جوامع غربی و عقب ماندگی جامعه ایران برآمدند</p>												
۱۶	<p>چه حادثه ای سبب توجه زمامداران و نخبگان ایران به دنیای غرب در دوره ی معاصر شد؟</p> <p>جنگ های ایران و روس</p>												
۱۷	<p>مدرسه ی دارالفنون و کانون های فرهنگی دارالطباعه ی دولتی و دارالترجمه همایونی در زمان کدام شاه قاجار تاسیس شدند؟</p> <p>ناصر الدین شاه قاجار</p>												
۱۸	<p>از زمان ولیعهدی..... ترجمه آثار اروپایی آغاز شد.</p> <p>عباس میرزا</p>												
۱۹	<p>ترجمه آثار اروپائیان با تاسیس چه مراکزی و در زمان کدام پادشاه قاجار گسترش یافت؟</p> <p>تأسیس مدرسه دارالفنون و ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی / ناصر الین شاه</p>												
۲۰	<p>محمد حسن خان اعتمادالسلطنه که بود؟</p> <p>از مورخان مشهور عصر قاجار، یکی از چهره های برجسته فرهنگی این دوره بود که به ریاست دارالترجمه همایونی برگزیده شد</p>												
۲۱	<p>ترجمه چه نقشی در تحول تاریخ نگاری داشت؟</p> <p>ترجمه آنها تأثیر بسزایی در آشنایی نویسندگان و مورخان ایرانی با بینش و روش مورخان اروپایی داشت</p>												
۲۲	<p>چه زمینه ای سبب رمزگشایی کتیبه های بیستون و طاق بستان شد و اطلاعات دقیق و جدید درباره ی تاریخ ایران بدست آمد؟</p> <p>با گسترش فعالیت علمی شرق شناسان</p>												
۲۳	<p>در عصر قاجار کدامیک از تاریخ نگاران، به ساختار کلی و ویژگی تاریخ نویسی سنتی انتقاد نمودند؟ نام ببرید؟</p> <p>(. پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف نویسی را نام ببرید)</p>												

	<p>- خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی شاه نویسنده کتاب تاریخ ذوالقرنین - میرزا محمد جعفر خورموجی، از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق الاخبار ناصری - محمد حسن خان اعتمادالسلطنه نویسنده کتاب صدرالتواریخ</p>
۲۴	<p>یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف نویسی،.....مورخ مشهور دوره فتحعلی شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است. خاوری شیرازی</p>
۲۵	<p>نخستین مورخی که واقیعت قتل امیر کبیر را بازتاب داده است.....نام دارد. میرزا محمد جعفر خورموجی</p>
۲۶	<p>چه کسی نخستین بار واقیعت قتل امیر کبیر را بازتاب داده است؟ در کدام اثر نوشته است؟ میرزا محمد جعفر خورموجی، از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق الاخبار ناصری</p>
۲۷	<p>چه کسانی اولین منتقدان به تاریخ نگاری سنتی هستند؟ - خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی شاه نویسنده کتاب تاریخ ذوالقرنین - میرزا محمد جعفر خورموجی، از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق الاخبار ناصری</p>
۲۸	<p>محمدحسن خان اعتمادالسلطنه در کتاب صدرالتواریخ، از چه کسی ستایش کرده است؟ امیر کبیر</p>
۲۹	<p>آخوند زاده و آقاخان کرمانی در زمینه تاریخ نگاری جدید چه دیدگاهی داشتند؟ وی در رساله ایراد، شیوه تاریخ نویسی رضا قلی خان هدایت را به دلیل استفاده او از شعر در بیان رویدادها و به کاربردن الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار داد او معتقد بود که مورخان جدید اروپایی با بررسی سیر حوادث و مطالعه علل و نتایج رویدادها به قوانینی دست یافته اند « حکمت تاریخی» که آن می نامند</p>
۳۰	<p>فتحعلی آخوند زاده به چه دلایلی شیوه تاریخ نگاری رضا قلی خان هدایت را مورد انتقاد قرار داد؟ شیوه تاریخ نویسی رضا قلی خان هدایت را به دلیل استفاده او از شعر در بیان رویدادها و به کاربردن الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار داد</p>
۳۱	<p>عقیده ی میرزا آقاخان کرمانی نسبت به روش تاریخنگاری مورخان اروپایی چگونه بود؟ او معتقد بود که مورخان جدید اروپایی با بررسی سیر حوادث و مطالعه علل و نتایج رویدادها به قوانینی دست یافته اند که آن « حکمت تاریخی » می نامند</p>
۳۲	<p>منظور از "حکمت تاریخی" چیست و چه کسی آن را مطرح کرد؟ او معتقد بود که مورخان جدید اروپایی با بررسی سیر حوادث و مطالعه علل و نتایج رویدادها به قوانینی دست یافته اند که آن « حکمت تاریخی » می نامند/میرزا آقاخان کرمانی</p>
۳۳	<p>روش و بینش تاریخ نگاری جدید را توضیح دهید در شیوه تاریخ نگاری نوین، تاریخ نویسان و پژوهشگران با استفاده از روش تحقیق علمی، بهره برداری از منابع و اسناد و مدارک معتبر و گزینش و نقد آنها، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می کردند و یافته های علمی خود را به زبانی ساده می نوشتند</p>
۳۴	<p>تاریخ نگاران جدید از نتایج تحقیقات کدام علوم در مطالعه تاریخ بهره مند می شوند باستان شناسی، زبان شناسی، جغرافیا، جامعه شناسی و اسطوره شناسی</p>
۳۵	<p>چه عواملی در دوره معاصر به ترویج و توسعه روش پژوهش علمی در تاریخ کمک شایانی کرد؟ گسترش مدارس جدید، تأسیس دانشگاه و رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشته علمی در دوره معاصر</p>
۳۶	<p>چه عواملی در ارتقای روش تاریخ نگاری جدید در ایران تاثیر بسزایی داشت؟ ایجاد مراکز تحقیقاتی و نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی و نیز تألیف، ترجمه و نشر کتاب ها و مقاله های علمی فراوان</p>
۳۷	<p>اساس کار تاریخ نگاری سنتی بر چه اساسی است.؟ و در تاریخ نگاری نوین چه مواردی مورد بررسی قرار میگیرد اساس کار تاریخ نگاری سنتی، بررسی زندگی پادشاهان و شرح فتوحات آنان بود اما در تاریخ نویسی نوین، جنبه های گوناگون حیات انسانی اعم از سیاسی، نظامی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی بررسی میشود</p>
۳۸	<p>چه وقایعی بر بینش مورخان ایرانی تاثیر عمیقی گذاشت؟</p>

	انقلاب مشروطیت/ نفوذ و دخالت کشورهای استعمارگر، جنگ های جهانی اول و دوم و اشغال ایران، جنبش ملی شدن نفت و انقلاب اسلامی
۳۹	گونه های منابع تاریخی دوره معاصر به چند دسته تقسیم می شود؟ نام ببرید . انواع کتاب ها (تاریخی، ادبی، خاطرات، سفرنامه ها، زندگی نامه ها) تراجم و ...؛ نشریات (روزنامه ها و مجلات)؛ اسناد و منابع آرشیوی، بناها، وسایل و ابزارهاست
۴۰	در دوره ی معاصر و به ویژه در عصر قاجار، مورخان ایرانی با چند رویکرد، کتاب های متعددی در موضوع تاریخی نوشته اند؟ در دوره معاصر و به ویژه عصر قاجار، مورخان ایرانی با دو رویکرد سنتی و جدید کتاب های متعددی در موضوع تاریخ نوشته اند
۴۱	در کدام دوره سفرنامه نویسی گسترش فراوانی یافت ؟ در عصر قاجار
۴۲	خاطرات و سفرنامه ها را باهم مقایسه کنید. چه وجوه اشتراکی دارند؟ خاطرات، این آثار حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و شرح حال رجال این دوره اند که به ندرت در سایر منابع یافت می شود. سفرنامه ها از نظر مطالعه تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت فوق العاده ای دارند و حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره موضوع های اقتصادی مانند مالیات، گمرک، راه ها، مسائل اجتماعی از قبیل آداب و رسوم، پوشاک و تغذیه و مباحث فرهنگی، دینی، هنری و معماری هستند
۴۳	سفرنامه ها از چه جهت در تاریخ اهمیت دارند و حاوی چه اطلاعاتی هستند؟ سفرنامه ها از نظر مطالعه تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت فوق العاده ای دارند و حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره موضوع های اقتصادی مانند مالیات، گمرک، راه ها، مسائل اجتماعی از قبیل آداب و رسوم پوشاک و تغذیه و مباحث فرهنگی، دینی، هنری و معماری هستند
۴۴	چرا سفرنامه ها از نظر مطالعه ی تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت فوق العاده ای دارند؟ سفرنامه ها از نظر مطالعه تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت فوق العاده ای دارند و حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره موضوع های اقتصادی مانند مالیات، گمرک، راه ها، مسائل اجتماعی از قبیل آداب و رسوم پوشاک و تغذیه و مباحث فرهنگی، دینی، هنری و معماری هستند
۴۵	نشریه به عنوان رسانه گروهی در دوره پادشاهی ..... قاجار به ایران راه یافت. ناصرالین شاه قاجار
۴۶	نشریات چگونه در تاریخ نگاری حائز اهمیت هستند؟ نشریات از طریق آگاهی بخشی عمومی، تأثیرات فکری، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی زیادی بر جامعه ایرانی گذاشتند
۴۷	اولین و دومین روزنامه در ایران با چه عناوینی و توسط چه کسانی به چاپ رسید؟ اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی به نام کاغذ اخبار / امیر کبیر به نام وقایع اتفاقیه
۴۸	امیر کبیر به چه منظوری روزنامه وقایع اتفاقیه را چاپ کرد و بعدا این روزنامه با چه نامی تغییر یافت؟ برای رشد آگاهی های سیاسی و اجتماعی مردم و توسعه فکری و فرهنگی جامعه /روزنامه دولت علیه ایران
۴۹	اولین روزنامه در ایران با عنوان کاغذ اخبار توسط.....در تهران منتشر شد میرزا صالح شیرازی
۵۰	اسناد و منابع آرشیوی شامل چه منابعی هستند؟ آنها را نام ببرید؟ شامل کلیه مکاتبات حکومتی، فرمان ها، معاهدات سیاسی، نامه های شخصی و اداری، اسناد مالی و قضایی، گزارش های اقتصادی، فرهنگی، نظامی و حقوقی
۵۱	آرشیو ملی هر کشور، محل نگهداری چه چیزهایی است؟ آرشیو ملی هر کشور محل نگهداری اسناد و مدارک با ارزش و معتبر مربوط به آن کشور است
۵۲	آرشیو به چه مکانی گفته می شود؟ و علت تشکیل آن چیست؟ با توجه به اهمیت اسناد در پژوهش های تاریخی، در بسیاری از کشورهای جهان محلی برای نگهداری، حفاظت، مرمت، طبقه بندی و آماده سازی آنها و استفاده محققان ایجاد شده است که به آن آرشیو گفته می شود
۵۳	اسناد حاوی چه اطلاعاتی هستند؟